

METODICKÝ LIST

lipka

HLINĚNÉ BARVY

DOPORUČENÝ VĚK: 5+

ROZVÍJENÉ DOVEDNOSTI: jemná motorika, kreativita

PŘESAHY DO DALŠÍCH PŘEDMĚTŮ, ENVIPŘESAHY: polytechnická výchova, výtvarné pomůcky bez odpadů, geologie

POMŮCKY: malé misky nebo talířky, kovová sítká, štětce, dřevěná deska nebo papír na malování, kousek vyřazené silonky, malé skleničky, skleněná deska, pevná stěrka

MATERIÁL: jílovitá hlína různých barev, voda, třešňový klejotok

ČAS: 2 h + příprava předem (hledání a schnutí jílovité hlíny, nalezení klejotoku a jeho rozpuštění)

POZNÁMKY A TIPY:

- Hlína je soudržná zemina, která se skládá z částic různých velikostí. Jílovitá hlína obsahuje převážně velmi malé částice o velikosti pod 0,006 mm.
- Jílovitou hlínu najdeme často u rybníka, potoka, na mnohých místech i pod skrývkou ornice. Poznáme ji tak, že když ji lehce namočíme, můžeme ji modelovat, například vymodelovat váleček a ten stočit do kroužku.
- Hliněná barva vyrobená podle postupu uvedeného dále má velkou výhodu. Z namalovaných povrchů se nesprašuje a minimálně stírá.
- Klejotok je pryskyřici podobná hmota. Třešeň nebo další peckoviny ji vylučují ze své kůry při poranění, napadení nemocí nebo když mají nevhodné podmínky pro růst. Tato hmota je lepkavá, žluté, hnědočervené až tmavě hnědé barvy a na vzduchu tuhne.

POSTUP:

Na svých vycházkách postupně sbíráme jílovité hlíny různých barev a necháme je úplně uschnout.

Suché hroudy jílovité hlíny stejné barvy nastrouháme na kovovém sítku na jemné částice. Můžeme začít s hrubším sítkem a potom ještě jednou přesítko přesít přes sítko jemnější.

Takto si připravíme různé barvy – hliněné pigmenty, které můžeme skladovat libovolně dlouhou dobu.

Najdeme starou třešeň, která má na kmeni nebo větvích klejotok. Opatrně, abychom nepoškodili strom, odebereme. To se lépe dělá po dešti, kdy je klejotok měkkší.

Klejotok namočíme do vody a necháme den rozpouštět.

Rozpuštěný klejotok přecedíme (např. přes kousek vyřazené silonky) do další skleničky.

Hliněný pigment smícháme s rozpuštěným klejotokem a trochou vody.

S takto připravenými barvami můžeme malovat pomocí štětců na různé materiály – na papír, na dřevo, na napnuté plátno.

TIP: UCHOVÁNÍ BARVY

Zbylou barvu přeneseme na skleněnou podložku a necháme zaschnout. Po úplném zaschnutí ji pevnou stěrkou oloupeme a uchováme v suché skleničce. Takto zpracovanou barvu můžeme kdykoliv znovu použít, stačí přidat kapku vody. Barvu můžeme nechat zaschnout i na talířcích, ale ze skleněné desky se suchý pigment výrazně snadněji dostane.

AUTORKA:

Alena Uhříčková

www.lipka.cz/podnikavost
www.podnikavamysl.cz/

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

jihomoravský kraj